

Keittiöveitsen, puukon tai viikatteen teroitus kotiloissa.

Veitsen teroitus

Tylsällä veitsellä työskentely on raivostuttavaa oli sitten kysymys ruoan laitosta tai vuoleskelusta. Veitsien teroitus tuppaa kuitenkin lykkääntyä useimmiten turhan pitkään. Ohessa muutamia teroitusohjeita jotka toivottavasti madaltavat kynnystä teroitukseen.

Teroitus vesihiontapaperilla

Tarvitset karkeudet 80, 220, 400 ja lisäksi tasaisen palan puuta (esim. leikkuulauta) tai nahkaa (vyön). Terä teroitetaan terän palon eli terän leikkaavan viisteen suuntaisesti pienin pyörittävin liikkein. Alustana voi käyttää tiskipöydän reunaa tai em. puun palasta. Tulee huolehtia Hionnan aikana tulee huolehtia siitä, että vesihiomapaperi pysyy koko ajan märkänä. Viisteen hionta on riittävä kun kynnellä kokeillen hiottavan puolen vastapuolella tuntuu kierrettä. Tämän jälkeen toinen puoli hiotaan vastaavasti. Sama toistetaan kaikilla karkeuksilla. Kun terä on hiottu 400 paperilla, poistetaan kierre lopuksi muutamilla voimakkaalla vedolla kohti terän hamarapuolta yhdensuuntaisesti molemmilta sivuilta hivenen jyrkemmässä kulmassa kuin terää teroitettaessa. lopuksi terää vedetään ”väärin päin” eli hamarapuoli edellä lautaa tai nahkavyötä vastaan. Puussa ja nahassa on niin paljon hiovia hiukkasia, että niillä saa viimeistelyä terä todella hyvin leikkaavaksi.

Vesihiomaparin hankintakynnys on matala, koska se suhteellisen edullista ja sitä saa helposti rauta- ja maalikaupoista. kovaa terää hiottaessa vesihiomapaperi tylsyy kuitenkin melko nopeasti.

Teroitus hiomakivellä

Keskiaikaiset markkinat tapahtumassa Turussa osuin Wästikivi Oy:n esittelytiskille. Yritys markkinoi mm. eri kokoisia ja muotoisia hiomakiviä. Kivet on valmistettu Längenmäeltä louhitusta luonnonkivestä, savikiviliuskeesta eli fylliitistä. Ko. kiveä on käytetty terien teroitukseen jo satoja vuosia.

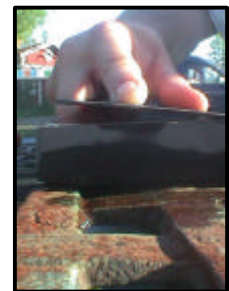
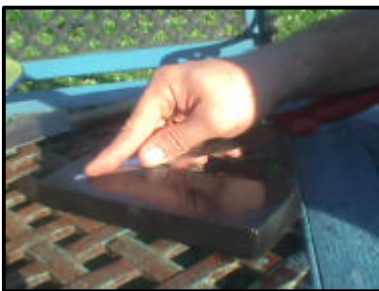
Näissä hiomakivessä on hiovat kiteet tietyssä suunnassa, ne eivät ole sikin sokin epäjärjestyksessä, vaan niin kuin ”piskuiset” neulan kärjet järjestyksessä vieri vieressä.

Hiovien kiteiden välissä on kivettyntä savea, joka pikkuhiljaa kuluu irrottaen myös tylsistyneen kiteen, jolloin seuraavalla vedolla on taas uusi terävä kide pureutumassa teroitettavaan terään Tästä syystä kivi ei myöskään tukkeudu eikä tule liukkaan tuntuiseksi vedellä. hioessa, vaan on pureva niin kauan kuin kiveä riittää. Mutta kun käännetäänkin kide kyljelleen, niin purevuus häviääkin huomattavasti pienemmäksi ja kiveä voi käyttää terän kiillottamiseen eli ns. poleeraukseen. Tällaista kiveä voi käyttää esim. partaveitsenterän viimeistelyyn tai taltan terän viimeistelyyn ym. Jos käytät

öljyä hioessasi, niin mieluummin ”kuivaa” öljyä, esim. paloöljy tai polttoöljy, kuin kiven huokoset tukkivaa paksumpaa öljyä .

Kun teroituksen apuna käytetään vettä, kannattaa kivi ensin upottaa hetkeksi veteen. Tällöin sen märkänä pitäminen teroituksen aikana on helpompaa.

Luonnonkivi on hellävarainen teroitettaessa eikä syö sitä tarpeettomasti. Hiontajälki on myös erityisen täsmällistä ja kaunista, kunhan teroitettava käsi pysyy vakaana ja jolloin terä pysyy teroituksen aikana oikeassa kulmassa.

Kuinka moni

on manailnut juustohöylän tylsyyttä sen rypätessä pehmeät juustot höylän kitaan? Kovin usein tulee valittua helpoin vaihtoehto eli uuden juustohöylän osto. Wastikivellä on kiviä joilla tämäkin teroitus onnistuu kätevästi. Kehotan lämpimästi käymään yrityksen kotisivuilla vilkaisemassa eri vaihtoehtoja. Sivujen osoitteen ja muut yhteistiedot löydät artikkelin lopusta.

Hiomakiviä hankkiessa kannattaa muistaa, että ne kestävät käytännössä enemmän kuin eliniän.

Timanttikovasin

Kun hiottava terä on erityisen kovaa materiaalia tai hiottavaa on paljon, kannattaa hionnassa käyttää apuna teollisuustimanttilevyä, jonka karkeus vastaa 400:ta hiomapaperia. Se syö kiveä nopeammin kuin luonnonkivi eli ”purevampi”. Jos olet hankkinut timanttiteroitimen ja haluat saada siihen luonnonkiven toiselle puolel, niin sekin onnistuu. Ilmoita vain haluamasi kiven koko. esim. n.80x 20 x Haluttaessa terä todella teräväksi, kannattaa lopputeroitus kuitenkin suorittaa luonnonkivellä kuten edellisellä kappaleessa on neuvottu.

Viikatteen teroitus

Viikate on terävä, kun sen terä on kuin ”madon kieli”. Kuinka sen ”maron” kielen sitten saa viikatteeseen? Viikatteen terä leikkaa kierteellä, jolloin se hankalakin heinä, joka vain kumartaa syvään tylsälle viikatteelle sanoen: ”nähdään taas” katkeaa kevyelläkin vedolla .Eli ”maron” kieli on kierre viikatteen terässä. Katsopa viikatteen terää, niin huomaat että teräkulma on vain toisella puolen, terän toinen puoli on suora. Nyt kun lähdet terää hiomaan, niin ota kovasin oikeaan käteen tukevasti, mutta rennon oloisesti.

Vasemmalla kädellä pitelet viikatteen terää läheltä vartta siten että terän kärki katsoo sinusta poispäin. Nyt terän vasemmalle puolen jää teräkulma ja oikealla, eli kovasinpuolella terä on suora. Aloita kovasinpuolella hiominen vasemmalta puolen vetämällä teräkulman suuntaisesti kärkeä kohden samalla hieman alaviistoon. Toinen veto suoralta puolen ilman kulmaa, eli tämä veto kärkeä kohden suoraa, jolloin edellisen vedon aiheuttama kierre suoristuu. Muista sylkäistä kiven välillä, tai kastella kivi. Alussa tee

liikkeet rauhassa , vino veto.. suora veto, vino veto, suora veto samalla vasemman käden sormet siirtävät terää siten että varsi liikkuu taaksepäin. Nopeus ei ole tärkeää, sen oppii sitten kyllä myöhemmin. Silloin kun viikatteen tikkuamisesta syntyvä ääni kuulostaa ”rumalta sanalta”, on tyyli oikea.

Ruostumattoman teräksen hionta

Kun terää hiotaan kuivana esim. penkki- tai nauhahiomakoneen kanssa, ilmaan siirtyy pieniä hiukkasia hiottavasta aineesta ja hioma-aineesta. Kromihiukkaset jotka siirtyvät ilmaan kuivahionnassa ovat haitallisia teräkselle! Myös kiillotusvahat sisältävät teräkselle haitallisia aineita. Kun teroitetaan ruostumattomasta teräksestä valmistettuja teriä, teroitus kannattaa siis suorittaa aina märkähiontana.

Wästikivi Oy:n yhteystiedot:

Wästikivi Oy
Ruovedenkuja 3
35300 Orivesi

puh/fax 03 / 334 6060

gsm 0400 /739 259

sähköposti: fi_stoneman@wowmail.com

Artikkeli: veikko.poyhonen@kapy.edu.hel.fi

Oikoluku: juhani.niinikoski@pp.fi